

OPERA
COMPACT

JAARVERSLAG 2022

Opera Compact

- "Vorming van eigen identiteit"

Brusselseweg 804
6219 NP Maastricht

1. Algemeen

2022 was voor Opera Compact een druk en doorslaggevend jaar. Door de Corona-gerelateerde verschuiving van "Der Freischütz", oorspronkelijk gepland in 2020, stonden er dit jaar in totaal 3 producties op het programma, met bijhorende educatie-projecten. Daardoor stonden alle "smaken" die het gezelschap heeft in de periode van 1 jaar op de planken: festivalopera "Het Ongehoorde Circus van de Stem", theaterproductie "Fidelio", reizend educatieproject "Vrijheid Blijheid?" en de openluchtvoorstelling "Der Freischütz". Uitdagend qua organisatie en productie, vormend qua inhoud en bereik. Wat past bij ons? Hoe willen wij dat waarmaken? Een belangrijk jaar waarin een eigen identiteit op zakelijk en inhoudelijk vlak helder vorm kreeg.

Sybrand van der Werf

Artistiek Leider
t. 06 202 690 60

Fenna Ograjensek

Zakelijk Leider
t. 06 186 690 76

info@operacompact.nl

WWW.OPERACOMPACT.NL

IBAN NL27 TRIO 0379 202 816

KvK 30216778

btw-id NL816894346B01

2. Het Ongehoorde Circus van de Stem

Hoewel de aandacht in de eerste helft van 2022 vooral naar "Fidelio" uitging, was de aftrap van het jaar op 10 februari met het begin van de tweede voorstellingenreeks van "het Ongehoorde Circus van de Stem": een besloten voorstelling voor de Zonnebloem in Venue68 (Geusselt Businesspark), Maastricht. In totaal speelde de voorstelling 8 keer in 2022, de laatste op "Camping Kosmos" tijdens het MAAS!-festival, eveneens in Maastricht. Deze eerste en laatste voorstellingen schetsen het bereik van de voorstelling: het was makkelijk te plaatsen en dus te verkopen, sprak een breed publiek aan en leverde veel social- en mediabereik op. Zowel op organisatorisch-financieel als inhoudelijk vlak een zeer succesvolle voorstelling!

3. Fidelio #vrijheid #voorelkeprijs & Vrijheid Blijheid?

De keuze voor Beethovens' enige opera "Fidelio", met als thema's #vrijheid #voorelkeprijs, bleek gegeven de Corona-pandemie een schot in de roos. De verkoop van de voorstelling ging vanwege de Corona-crisis niet zo voorspoedig als gedacht was in het voorjaar van 2020, maar bleef geenszins achter in vergelijking met andere gezelschappen. Met een enthousiaste crew en cast van in totaal 33 mensen konden we in totaal ongeveer 500 man publiek een afwisselende en tot nadenken stemmende theateravond bieden. Het artistieke team bestond uit: Stijn Saveniers (dirigent), Anne Habermann (decor), nieuw talent Lara Hohmann (kostuums), Sybrand van der Werf (regisseur) en Robert Weirauch (arrangement). Het orkest was gereduceerd tot kamermuziek-bezetting: strijkkwartet, contrabas, hoorn, accordeon, piano & slagwerk. De cast bestond uit Judith Weusten (Marzelline), Fenna Ograjensek (Leonore), Pascal Pittie (Jacquino), Marcel Reijans (Florestan), Sef Thissen (Pizarro) en Marcel van Dieren (Rocco).

Niet alleen de muziek werd bewerkt voor kamerorkest, ook de stukkeuze werd aangepast aan een hedendaags, thematisch idee over de opera: het traditionele "happy end" werd vervangen door een actuele versie, waar de hoofdpersoon Leonore (die zich als de jongen Fidelio verkleedt om haar man

uit de gevangenis te redden) het heft zelf in handen neemt en de slechterik doodschiet en de gevolgen daarvan accepteert. Naast de speciaal geschreven teksten werd voor dit nieuwe einde ook een laat strijkkwartet van Beethoven toegevoegd. Voor de koorpassages was een klein mannenkoor voorzien, geschikt voor amateurs, maar na drie pogingen een koor te vormen moesten we ons overgeven aan de beperkingen die het Corona-virus ons stelde. In de winter van 2021-2022 een amateurkoor veilig laten repeteren bleek onhaalbaar. Gelukkig konden we met stagiairs van het Vista-college de koorrollen van gevangenen bezetten.

Fidelio overzichtsbeeld

De verkoop van de voorstelling aan theaters verliep door het "oververhitte" seizoen stroef. Waar de organisatie in haar plannen van 2020-2024 hoopte voort te kunnen bouwen op een succesvolle tour van "Don Giovanni" waren theaters (niet onbegrijpelijk) terughoudend, wat uiteindelijk resulteerde in een speellijst van 5 voorstellingen. In een later stadium werd vanuit theater Venray (vanwege tegenvallende verkoopcijfers) nog 1 van deze 5 voorstellingen (betaald) geannuleerd.

Hoewel de maatregelen rondom Corona voor onzekerheid bleef zorgen, is het team van Opera Compact gestadig verder gegaan met de voorbereidingen op het gebied van PR en productie. In nauw contact met theaters werd een brede PR opgezet met radioadvertentie, stoepborden, free publicity (bijvoorbeeld een item op regionale radiozender L1 bij het begin van de repetities), een stevige social-mediacampagne (regelmatige posts en filmpjes van cast en crew zorgden voor een bereik tussen 15 maart en 21 mei van meer dan 85.000 hits op Facebook en Instagram) en drukwerk. Parallel aan de "grote" productie liep een repetitieproces voor het educatiepakket horende bij deze voorstelling: "Vrijheid Blijheid". Een interactieve workshop voor tenor (Pascal Fransen, student van het Conservatorium Maastricht), hoorn (Daisy Restrepo, idem) en acteur Rufus Hegeman over wat vrijheid betekent (voor jou). Fragmenten uit opera, liedrepertoire en ook modernere muziek passeren daarin de revue in direct gesprek met leerlingen van de klassen 3 t/m 6 van de middelbare school. De workshop "Vrijheid Blijheid" speelde op 19 april in de Brikke Oave te Brunssum voor 80 leerlingen van de middelbare school Compass en is in schooljaar 2022-2023 nog op meerdere scholen in de regio geboekt. Het bereik in de pers was goed. Een recensie ("Opera Compact heeft een fijne neus voor stemmen"), veel vermeldingen op lokale internetsites en de radio-uitzending van de complete opera direct na de 2 minuten stilte op 4

*Kijk naar ons, we doen
allemaal ons best en intussen
zijn er mensen die het niets kan
schelen. Die maar doorgaan en
doorgaan, omdat het ze
toevallig beter uit komt.
Ze horen het krabben aan de
muren niet, het rammelen van
de kettingen.
Omdat hun zogenoemde
rechtvaardigheidsgevoel te
hard schreeuwt.
Ik! Ik! Ik mag zeggen wat ik
wil. Ik mag doen wat ik wil.
Ik heb recht op vrijheid!
Ik! Ik, ik, ik.*

*Maar zo ben ik niet.
Zo wil ik niet zijn.
Ik hou van je. Zielsveel.
Voor jouw vrijheid heb ik alles
over. Alles. Maar ik moet ook
van mezelf houden.
En daarvoor moet je hier (ze
wijst naar haar hoofd) vrij zijn.*

- eindmonoloog Leonore

mei (een wel zeer toepasselijke aansluiting bij het thema #vrijheid!) zijn hier enkele getuigen van. Qua publieksbereik schommelden de voorstellingen tussen de 90 en 150 man. Vergeleken met producties in dezelfde categorie in deze tijd tot tevredenheid stemmend voor zowel gezelschap als theaters.

4. Der Freischütz #duivelspact #voormij

In 2018 vatten de initiatiefnemers van Opera Compact en Het Productiehuis Valkenburg het plan op om een openluchtproductie te maken, op maat gesneden voor het Openluchttheater Valkenburg. De keuze viel al snel op "Der Freischütz". Dankzij een bijdrage van onder meer de Provincie Limburg zou de productie in september 2020 in première zijn gegaan, als de Coronacrisis geen roet in het eten gegooid had. Gelukkig kon zonder financiële kleerscheuren de productie verplaatst worden naar 2022 en vonden in dat jaar op vier verschillende locaties de zeer goed ontvangen voorstellingen plaats.

De artistieke pijlers van de voorstelling werden gevormd door enerzijds herkenbaarheid en anderzijds vernieuwing. De herkenbaarheid uitte zich in het casten van (vooral) regionale stemmen en instrumentalisten en het inzetten van (gevoerd) amateurkoor en lokale schutterijen. Op het podium was zo voor vrijwel iedereen iemand te zien die bekend was. De vernieuwing was vooral in het arrangement te vinden: de opdracht aan arrangeur Jesse Passenier was, naast het bewerken voor blaasorkest, de harmonische zeggingskracht van de opera (in zijn tijd werd de opera als zeer modern ervaren door het gebruik van dissonante samenklanken) aan 21e-eeuwse oren aan te passen. Het orkest bestond uit het Mosa Saxofoonkwartet en koperkwintet Southern Brass, aangevuld met een hoornkwartet van het Tilburgse en Maastrichtse Conservatorium, fluit, contrabas en slagwerk. Van groot belang voor de kwaliteit van de productie was dirigent Enrico Delamboye: hij tilde met zijn expertise de hele productie naar een hoger niveau.

Ook in de vormgeving werd een midden gezocht tussen traditie en moderniteit. De kostuums van Sanne Puijk waren allemaal hedendaagse vertalingen van folkloristische klederdracht. Door op de romantische openluchtlocatie een minimaal decor te gebruiken met "open" techniek (alles duidelijk in beeld) werd ook daar deze balans getroffen. Het resultaat was een voorstelling die voor iedereen iets te bieden had, thematieken aansneed die tot denken aanzette en tegelijkertijd het "romantische gebaar" niet schuwde. Peers, publiek en pers reageerden allen zeer positief.

Twee weken voor de repetities vond helaas een cast-wisseling plaats:

Kostuumontwerp Der Freischütz

Eindscene Der Freischütz

vanwege persoonlijke omstandigheden moest Emil Szarkowics, beoogd acteur voor de rol van de duivel Samiel, zich uit de productie terugtrekken. In de zoektocht een publiek figuur te vinden die gewend was aan spreken in het openbaar vond Opera Compact oud-gedeputeerde Ger Koopmans bereid de rol te spelen, tevens als oud-president van de Oud Limburgse Schuttersfederatie een logische keuze.

De ontvangende theaters waren zeer positief over de voorstelling en de samenwerking: in Thorn was de voorstelling de best bezochte van hun seizoen. Met alle theaters zijn gesprekken gepland over nieuwe samenwerkingen in de toekomst.

Het casten van Ger Koopmans had een grote hoeveelheid free publicity tot gevolg (zie ook alinea over bereik). Daarnaast heeft een actief media-beleid veel mensen kunnen bereiken. De reacties waren zeer positief, zowel van publiek als van collega's en pers.

Voor het in het arrangement opgenomen hoornkwartet werden jonge hoornisten van de conservatoria in Tilburg en Maastricht geworven in het kader van talentontwikkeling. Zij werden voorbereid door hoorndocent Willy Bessems en tijdens de repetitie door dirigent Enrico Delamboye. Voor hen een belangrijke ervaring om als instrumentalist mee te kunnen doen aan een professioneel orkest waar ze echt een onderscheidende rol vervulden.

Opera Compact vond het logisch om aan "Der Freischütz" ook een educatietraject te verbinden. Op 45 basisscholen in de omgeving van alle theaters werd een lesbrief verspreid over de opera, de thematieken en de vormgeving voor de groepen 7 en 8. Daarbij speelden ook de lokale schutterijen een rol. Helaas waren op scholen de "reparatiewerkzaamheden" rond Corona nog in volle gang en was scholenbezoek nog niet mogelijk. Na verwerken van de lesbrief konden leerlingen gratis de voorstelling bezoeken. Hiervan is in Valkenburg gebruik gemaakt.

5. Voorbereidingen seizoen 2023

Voor 2023 stond een locatie-versie van Bizet's "Carmen" op het programma in de bewerking van Brook en Constant. In het najaar van 2022 bleek echter dat in exact dezelfde periode ook een "Carmen", eveneens op locatie, door philharmonie zuidnederland, Opera Zuid en La Fura Dels Baus gepland was. Het had voor ons geen meerwaarde om een volledig overeenkomende productie neer te zetten dus is besloten een andere titel te kiezen: "La Traviata" van Verdi. We willen elkaar in de regio versterken en niet beconcurreren! Artistiek leider Sybrand van der Werf had in 2022 tijdens Festival Classique op het strand in Scheveningen kennis gemaakt met een arrangement van Marijn van Prooijen van deze opera, die destijds slechts twee keer uitgevoerd werd, bovendien in een geheel andere regio. Dit arrangement vormt de basis van een geheel nieuwe Opera Compact-productie. We wilden hiervoor een industriële locatie gebruiken, die we uiteindelijk vonden in de Sappi Papierfabriek in Maastricht. Omdat we onze speellocaties in onze vierjarige periode bewust zo veel mogelijk door de hele provincie wilden spreiden, viel nu de keuze op Maastricht.

In de zomer van 2022, al voor de première van "Der Freischütz", werd het artistieke team samengesteld en gestart met het organisatorische traject

rond het mogelijk maken van locatievoorstellingen (vergunningen, faciliteiten, etc).

6. Prestatieoverzicht

In totaal heeft Opera Compact in 2022 21 voorstellingen gespeeld voor 2854 bezoekers.

// *Publieksbereik*

Het Ongehoorde Circus van de Stem

(In 2021 speelde deze voorstelling al 6 keer voor 470 bezoekers)

- 10 februari 2022, Geusselt Maastricht, 40 bezoekers
- 25 mei, Openluchttheater Valkenburg, 54 bezoekers
- 12 juli, Hertepark Kerkrade (WMC), 250 bezoekers
- 27 augustus (2x), St. Rosa Festival Sittard
- 28 augustus (2x), St. Rosa Festival Sittard, totaal 220 bezoekers
- 9 september, MAAS! Festival Maastricht, 150 bezoekers (waaronder twee schoolklassen)

Fidelio

- 16 april, Munttheater Weert, 150 bezoekers
- 23 april, PLT Kerkrade, 135 bezoekers
- 13 mei, Maaspoort Venlo, 90 bezoekers
- 21 mei, Toon Hermans Theater Sittard, 140 bezoekers

Der Freischütz

- 19 augustus, Openluchttheater Valkenburg, 409 bezoekers
- 20 augustus, Openluchttheater Valkenburg, 335 bezoekers
- 26 augustus, Openluchttheater Brunssum, 116 bezoekers
- 27 augustus, Openluchttheater Thorn / Limburgfestival, 225 bezoekers
- 3 september, Kasteel Montfort, 370 bezoekers

Vrijheid Blijheid

- 19 april (2x), Brikke Oave, 80 bezoekers
- 13 september (2x), 't Magisch Theatertje, 90 bezoekers

// *In de Pers*

Het Ongehoorde Circus van de Stem

Vooraf op social media werden de foto's gretig gedeeld en geliked: deze waren dan ook zeer "instagrammable". Foto's van de voorstelling werden gebruikt in de promotie voor het Cultureel Lint 2022 en vond vaker hun weg naar andere free publicity. De laatste voorstelling in Maastricht leverde aandacht in de (digitale) pers op:

- De Limburger:
https://www.limburger.nl/cnt/dmf20220909_95135864
- Wat is loos in Mestreech:
<https://www.facebook.com/100063523540982/videos/814335882921137/>

Fidelio

- L1 zond op 4 mei de complete opera uit: <https://l1.nl/opera-fidelio-op-4-mei-in-blaaskracht-op-l1-radio-171003/>
- Interview met snuffelstagiër Emma de Wijs: https://www.limburger.nl/cnt/dmf20220530_92392412 .
- Recensie van de voorstelling in de Limburger "Opera Compact bewandelt niet de juiste weg maar heeft een uitstekende neus voor stemmen": https://www.limburger.nl/cnt/dmf20220417_94424948

Der Freischütz

Voorbeschouwingen:

- "Aankondiging Zomerproductie "der Freischütz": <https://parkstadactueel.nl/2022/06/22/86491/>
- "Ger Koopmans speelt de duivel in openluchtopera": https://www.limburger.nl/cnt/dmf20220711_93584788 (ook in druk)
- "Ger Koopmans als duivel terug op het toneel": <https://www.1limburg.nl/entertainment/1800339/ger-koopmans-als-duivel-terug-op-het-toneel> (ook in druk)
- "Sprookjesdecor voor opera in modern jasje": <https://www.roerdalennu.nl/nieuws/artikel/sprookjesdecor-voor-opera-in-modern-jasje/af8da34fd900>
- "Dubbele koninklijke onderscheiding: moeilijk maar bijzonder herstartjaar bij Gregorius de Grote in Brunssum wordt bekroond met lintjesregen ": https://www.limburger.nl/cnt/dmf20221023_93111894

Recensies:

- "De duivel is in Koopmans gevaren": <https://www.1limburg.nl/entertainment/1826014/de-duivel-is-in-ger-koopmans-gevaren>
- "Que sera, of sprookje met open einde?": <https://www.operamagazine.nl/recensies/60436/que-sera-sera-of-sprookje-met-open-einde/>
- "Koopmans speelt rol van Duivel met verve": https://www.limburger.nl/cnt/dmf20220819_97451257 (ook in druk)
- "Opera Compact knalt met Freischütz": <https://parkstadactueel.nl/2022/09/08/opera-compact-knalt-met-der-freischutz/>
- Navenant Magazine: [https://www.navenant.nl/actueel/nieuws/premiere-der-freischutz-in-het-openluchttheater-Valkenburg](https://www.navenant.nl/actueel/nieuws/premiere-der-freischutz-in-het-openluchttheater- Valkenburg)

TV / radio:

- TV Valkenburg: <https://www.youtube.com/watch?v=SceSqUmOMdU>
- L1 Cultuurcafe: <https://l1.nl/l1-cultuurcafe-20-augustus-2022-172759/>
- ZO-NWS: <https://zo-nws.nl/video-schutterij-brunssum-bijzondere-rol-operavoorstelling>
- Blaaskracht TV: <https://l1.nl/blaaskracht-een-muzikale-zomer-van-2022-173305/>

// Socials

Opera Compact voert een actief social media-beleid. Vooral rond de voorstellingen wordt zeer regelmatig (vrijwel dagelijks) gepost en we leggen er eer in snel en positief te reageren op bijdragen van onze community. Zoals te zien is in onderstaand overzicht van ons bereik op Facebook en Instagram lagen de pieken daarvan vooral rond de voorstellingsperiodes (Fidelio half april- half mei, Der Freischütz einde augustus). We investeren ook in advertenties op social media, wat tot 60% meer bereik oplevert in de piekmomenten.

Bereik

Facebook-bereik

149.706 ↑ 559,7%

20,0 d.

15,0 d.

10,0 d.

5,0 d.

0

21 jan 2 Mrt 11 Apr 21 Mei 30 jun 9 Aug 18 sep 28 Okt 7 dec

Instagram-bereik

18.716 ↑ 10,6%

4,0 d.

3,0 d.

2,0 d.

1,0 d.

0

21 jan 2 Mrt 11 Apr 21 Mei 30 jun 9 Aug 18 sep 28 Okt 7 dec

In de opbouw van onze doelgroepen valt op dat we vooral op Instagram een jongere en overwegend vrouwelijke populatie aanspreken.

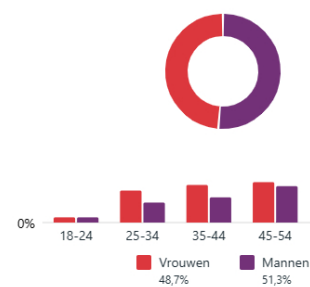
Facebook-volgers

2.683

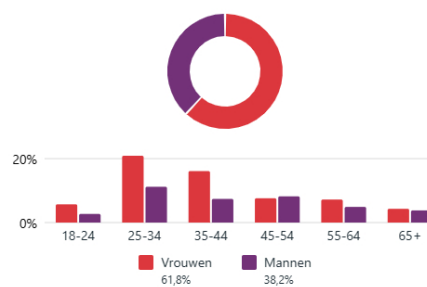
Instagram-volgers

801

Leeftijd en geslacht

Leeftijd en geslacht

// Online programmaboeken

<https://onlinetouch.nl/operacompact/programmaboek-derfreischutz>

<https://onlinetouch.nl/operacompact/programmaboek-fidelio>